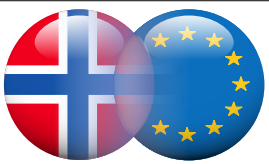


– Det er veldig usannsynlig at vi kan regjere på en plattform som åpner for å si opp EØS-avtalen, sier utenriksminister Jonas Gahr Støre.

Arbeiderpartiet utelukker samarbeid om å si opp EØS-avtalen



①SERIE NORGE OG EUROPA

THOMAS BOE HORNBERG
HALVOR HEGTUN

Ap er forberedt på strid og innrømmer at de har forsømt å forsvare EØS-avtalen i den offentlige debatten.

I gårsdagens Aftenposten krevde Liv-Signe Navarsete (Sp) at en ny rødgrønn regjering må sette i gang «en grundig utredning av alternativer til EØS». Utenriksminister Jonas Gahr Støre (Ap) møter kravet ved å gå langt i å stille Sp overfor et ultimatum hvor sentrumspartiet enten må vrake fortsatt rødgrønt samarbeid eller leve videre med at EØS-avtalen ikke settes på oppsigelse.

– Jeg vil ikke forskuttere forhandlinger som ligger to år frem i tid, men jeg tror et stort flertall i Ap vil mene at EØS-avtalen er viktigere nå enn før, for både arbeidsplasser og velferd. Jeg ser det derfor som veldig usannsynlig at vi kan regjere på en plattform som åpner for å si opp EØS-avtalen, sier Støre. Han advarer sterkt mot et norsk nei til EØS.

– Jeg tror det ville skape usikkerhet og uforutsigbarhet. For en så åpen økonomi som den norske, er det dårlig nytt, sier Støre. Han forventer at det nå kom-

Fakta



- ▶ Sp og SV tok i gårsdagens Aftenposten til ordet for en folkelig mobilisering mot EØS-avtalen.
- ▶ Sp mener en elite av byråkrater og politikere har ført folk bak lyset når det gjelder EØS.
- ▶ EØS-avtalen ble inngått i 1994. En omfattende utredning om avtalen offentliggjøres i januar.

mer en offentlig debatt om EØS, men sier han likevel er «trygg på at EØS-avtalen vil bestå».

Ap: Sensasjonell mangel på debatt

Også på partikontoret i Ap rustes det til strid om EØS når Regjeringens europautredning offentliggjøres i januar.

– Det er ganske sensasjonelt at vi på de 18 årene som har gått siden EØS-avtalen ble inngått, ikke har hatt en skikkelig offentlig debatt om EØS. Vi har tatt den som

en selvfølge, sier partisekretær Raymond Johansen (Ap). Han beskriver EØS-avtalen som en «veldig god tilknytningsform» for Norge, men innrømmer at den økende skepsisen til EØS i det norske folk vekker bekymring. I november viste en meningsmåling at 52 prosent av alle nordmenn vil si opp EØS-avtalen til fordel for en mer avgrenset handelsavtale.

– Vi må bli flinkere til å fortelle historien om hvilke fordeler EØS-avtalen gir Norge, erkjenner Johansen som mener den økonomiske krisen i Europa gjør det enda vanskeligere for Norge å forhandle frem en ny avtale med EU.

– Jeg tror EU vil oppfatte det som underlig å bruke mye tid på å forhandle en ny avtale med Norge når EU står midt i store utfordringer, sier Johansen. Også han levner liten tvil om at SV og Sp må svelge EØS-avtalen for å være med på et rødgrønt regjeringssamarbeid etter 2013.

– Ap gjorde det veldig tydelig både i 2005 og 2009 at EØS må ligge til grunn for et regjeringssamarbeid. Vårt standpunkt, som gjelder fortsatt, skulle være rimelig klart, sier Johansen.

Høyre: Ingen vei tilbake

Høyre mener en kamp mot EØS, slik SV og Sp nå byr opp til, er fåfengt.

– Norge er allerede medlem av EU, med noen få unntak. Vi er mer integrert i det europeiske samarbeidet enn Storbritannia. Det er for sent, og fullstendig irrasjonelt, å snu ryggen til Europa nå, sier Nikolai Astrup, leder i Høyres EU-utvalg. Han mener EØS er «helt nødvendig» for Norge for å sikre handel på like vilkår med europeiske konkurrenter.

thomas.boe.hornburg@aftenposten.no

Sterkt uenige om konsekvensene

– Hva skjer hvis Norge går ut av EØS?

– Da vil vi ta tilbake tapt selvråderett og styrke demokratiet i Norge, mener Nei til EU-leder Heming Olaussen.

– Og det vil ikke true økonomien og arbeidsplassene våre?

– Nei, ikke i det hele tatt. Men skremselspropagandaen fra 1994 kommer helt sikkert til å bli gjentatt. Helge Lund, John Bernander, Roar Flaaten og den ene samfunnsstoppen etter den andre vil stå klar i ja-

nuar og si "Rør ikke EØS".

Og nå nevnte du ikke Jens Stoltenberg og Jonas Gahr Støre?

– Støre kommer til å utbasunere "ikke rør EØS" allerede ved overleveringen av utredningen. Og så vil han gjenta det i alle radio- og TV-kanalene alt samme kveld.

Paal Frisvold, Europabevegelsens leder, ser mørkt på et Norge utenfor EØS.

– Uten EØS vil vi gradvis miste markedsadgang og likebehandling hos våre desidert

viktigste handelspartnere. En handelsavtale har ikke felles institusjoner som overvåker og påser at bedrifter og myndigheter – norske og utenlandske – behandler hverandre likt og rettferdig.

Historien har vist, fastslår Frisvold, at tradisjonelle handelsavtaler er nærmest verdiløse når viktige nasjonale økonomiske interesser står på spill. Norske bedrifter kan bli rammet av antidumpingtiltak, tollbarrierer, tekniske handelshindre, skjulte stan-

darder, frykter han.

– Nordmenn vil miste juridiske rettigheter som sidestiller oss med andre EU-borgere på områder som helsetjenester, pensjonsutbetalinger, rett til å bo, studere og jobbe fordi vi ikke vil kunne oppdatere lovgivningen på disse områdene i takt med EU-landene. Det vil føre til at vi gradvis mister våre rettigheter. Byråkratiet for å sikre egenartede norske ordninger vil være mer omfattende enn byråkratiet innenfor EØS i dag, tror han.



Heming Olaussen og Nei til EU kjøpte seg til årets landsmøte et nytt maleri av Rolf Groven, *Sorrrya Euroria*. Statsminister Jens Stoltenberg er han med dokumentmappen. Til høyre Høyres Erna Solberg. FOTO: TOM A. KOLSTAD